

رابطه حقوقی بین افغانستان و سایر ممالک جهان از دیدگاه گُدمدنی

***

هدایتی از گُدمدنی (ماده ۱۷):

در مورد تثبیت احوال مدنی و اهلیت اشخاص ، قانون دولت متبوعه آنها تطبیق می گردد ، تصرفات مالی که در افغانستان عقد گردیده و آثار مرتبه آن نیز در آن بوجود آمده باشد ، در حالیکه یکی از طرفین عقد تبعه خارجی بوده و ناقص اهلیت باشد طوریکه نقص اهلیت آن مبنی بر سبب خفی باشد ، با آنهام واجد اهلیت کامل شناخته میشود.

***

در متن این هدایت چند مطلب بسیار عمده و اساسی برجسته است:

- ۱ - احوال مدنی
- ۲ - تثبیت احوال مدنی و اهلیت اشخاص
- ۳ - عقد ، تصرفات مالی و آثار مرتبه آن که در افغانستان صورت گرفته باشد
- ۴ - یک جانب عقد تبعه خارجی بوده و ناقص اهلیت باشد اما نقص اهلیت دایر بر سبب آن که جزئی است شخص واجد اهلیت پنداشته میشود.

***

توجه باید داشت که در هدایت فوق الذکر منظور از حالت مدنی مجرد و تأهل یعنی (حالت مجردی و یا متأهل بودن است) که تثبیت این حالات در موضوع عقدی مورد بررسی قرار دارد که عقد و تصرفات مالی و آثار مرتبه آن در میهن ما انجام و یک جانب عقد تبعه خارجی و ناقص اهلیت باشد و در عین زمان نقصان اهلیت خفی و جزئی و وفق هدایت همین ماده قانون شخص مذکور واجد اهلیت کامل شناخته شود.

دقیق باید بود: که درین معامله تصرفات مالی که از اثر عقد ایجاد شده بوجود می آید مطمح نظر است ولی در مورد تثبیت احوال مدنی و اهلیت اشخاص ، قانون دولت متبوعه آنها تطبیق می گردد. یاد داشتی از نویسنده: بموقع است گفته شود: نقصان اهلیت با فقدان اهلیت فرق کلی داشته، شخص ناقص اهلیت را با انسان فاقد اهلیت به اشتباه نگیریم و درین مبحث منظور از شخص شامل در عقد و یا یک جانب عقد است که نقص خفی شامل حال او شده و این نقصان اهلیت به نسبت خفی بودن نادیده گرفته شده و اهلیت آن کامل شناخته میشود.

ولی اگر بطور عام یک نفر از (اتباع کشور آلمان) را قبول کنیم که فاقد ادراک و اهلیت (دیوانه) باشد و آن دیگری دارای نقصان ادراک و اهلیت باشد، این دو - از هم فرق کلی داشته و احکام قوانین کشور متبوع خود ایشان قابل تطبیق است.

یاد داشتی از «نویسنده»

و در ارتباط به اهلیت ماده (۱۱) گُدمدنی افغانستان چنین هدایتی دارد

***

- (۱) احکام متعلق به اهلیت بالای جمیع اشخاص واجد شرایط مندرج این قانون تطبیق می گردد.
- (۲) در صورتیکه شخص نظر به احکام قانون جدید ناقص اهلیت شناخته شود، این احکام به تصرفات قبلی وی تأثیر ندارد.

***

بهر صورت از یاد نمی بریم که مجموع احکام مربوط به احوال مدنی (سن و ازدواج) مربوط قوانین کشور متبوع طرفین عقد بوده و تابع آن می باشند.

***

اکنون بمنظور وضاحت و تصریح متن ارائه شده به این مثال توجه فرمایید که شامل همه گفته ها شود:

***

قبول کنیم: «احمد» که تبعه ایران است با دختری که تبعه تاجکستان است؛ در افغانستان ازدواج می کنند و عمل اجرای ازدواج در افغانستان صورت گرفته ولی احکام مربوط به ازدواج، شرایط ازدواج و آثار بعدی ازدواج از قبیل طلاق، مهر، نفقه، نسب... مربوط به کشور های متبوع خود ایشان (ایران و تاجکستان) می باشد و قوانین مملکت های خود ایشان قابل تطبیق است.

***

و مثالی دیگری در ارتباط به معامله عقد مالی و یا جنس:

باز هم اگر بپذیریم که «احمد» تبعه تاجکستان از محمود تبعه افغانستان موتر یا (خود روی) خریداری می کند که: عقد بیع، تسلیمی موتر و پرداخت پول مطابق تعامل و قوانین افغانستان بعمل می آید ولی درین معامله اهلیت «احمد» تبعه تاجکستان کامل نبوده و نقص اندک دارد - در چنین حالت بر مبنای تجویز قانونی نقصان اهلیت جزئی و خفی شمرده میشود و در عقد تأثیری وارد نمی سازد و عقد کامل دانسته میشود.

یاد داشت: من آنچه مینویسم فقط هدایت و داشته های متن و هدایت قانون است و تطبیق قانون و یا عدم تطبیق آن با چرا های دیگر به مراجع مربوط ارتباط میگیرد.

با عرض حرمت سخی صمیم.